

Atskaite par dalību COPA – COGECA darba grupā

Dzīvnieku labturība

27. martā 2023. Briselē

Darba grupā piedalījās LOSP eksperte Dzintra Lejniece.

Darba grupā skatītie jautājumi:

1. Aktualitātes dalībvalstīs dzīvnieku labturībā;
2. Informācija no EK DG SANTE;
3. Putnu gripa;
4. Normatīvo aktu atbilstības pārbaude un citi nākotnes izaicinājumi.

1. Aktualitātes dalībvalstīs dzīvnieku labturībā

Darba grupas eksperti dalās ar informāciju par situāciju dalībvalstīs un aktuālajām problēmām dažādās nozarēs. Dominē satraukums par Āfrikas Cūku mēri, tās apkarošanu un vakcīnu izstrādes tempiem. Papildus diskusijas arī par putnu gripu. Visas dalībvalstis norāda uz problēmu ar jaunajām labturības iniciatīvām ES, kam nav iezīmēts finansējums, lai veiktu uzlabojumus vai rekonstrukciju.

Somija detalizēti dalījās pieredzē par labturības noteikumu ieviešanu valstī: pirms tam 12 gadus bija pārejas periods, lai ieviestu ķirurģisko kastrāciju sivēniem ar atsāpināšanu.

Dānija aicina maksimāli sabalansēt nacionālos likumus un noteikumus labturības jomā ar ES normatīvajiem aktiem. Valsts maksā atbalstu zemniekiem par sivēnu astu negriešanu. Dalībvalstis ar lielu eksporta apjomu pauž bažas par ES eksporta nākotnes iespējām, kam par pamatu ir ES nostāja par ES Pilsoņu iniciatīvu dzīvnieku labturībā: “Nē būriem” “*End of Cages*”; Dzīvnieku transportēšanu un Zaļais kurss.

2. Informācija no EK DG SANTE

EK DG SANTE informē par vakcīnu izstrādi, situāciju ar ĀCM un putnu gripas izplatību dalībvalstīs. Tuvākajā laikā būs pabeigta “Vakcinācijas stratēģija” (minimālie kritēriji vakcinācijai, vakcinācijas plāns) izstrāde. Sešu mēnešu laikā būs izstrādāti noteikumi par ĀCM vakcināciju. Iespējams arī mājas cūkas varēs vakcinēt, ne tikai meža cūkas.

3. Putnu gripa

Vācija, Francija, Čehija, Spānija veic plašus pētījumus vakcīnas lietošanā, jo daudzas dalībvalstis ir izteikušas vēlmi uzsākt vakcināciju nākamajā sezonā. Attiecībā uz eksporta iespējām, ja notiek putnu vakcinācija: Tikš paredzēts normatīvajos aktos, bet nav garantijas, ka tirdzniecības partneri trešajās valstīs akceptēs vakcinētu putnu produktus. Uz jautājumu vai varēs pielāgoties vakcīnas ražotāji gripas “tipa” mainīgumam? Atbilde ir “jā”, tieši tā pat kā humānajā farmācijas jomā ātri iespējams reaģēt. Tās būs papildus izmaksas, jo vakcīna maksā, vakcinācija maksā un arī uzturēt vakcinācijas līmeni valstī maksā. Dalībvalstis varēs



pašas noteikt vakcinācijas nepieciešamību valstī – izvērtējot attālumus no uzliesmojuma vietas, fermu lieluma valstī (veicot risku izvērtējumu). Brīvās turēšanas (ārā) periods jānosaka saprātīgi, ja netiek klāt savvaļas puni, ir iespējams, bet nekādā gadījumā, ja valstī ir slimības uzliesmojumi. Jo augstāki riski valstī, jo stingrāki biodrošības nosacījumi / līmenis nepieciešams. Tam savukārt nepieciešami papildus finanšu līdzekļi. Jāiegulda kvalitātē, kas būtu ilgtspējīgs risinājums biodrošībai. ES vēlas samazināt līdzmaksājumu no ES budžeta slimību gadījumā. Tas ir liels risks. Ja liela daļa būs pārliekta uz nacionālajiem budžetiem, var būt problēmas ar dzīvnieku veselības uzraudzību pārrobežā.

4. Normatīvo aktu atbilstības pārbaude un citi nākotnes izaicinājumi

Daļai spēkā esošajiem labturības tiesību aktiem ir pabeigta atbilstības pārbaude, daļai tā turpinās. Pēc visu konstatēto trūkumu apkopošanas tiek plānoti normatīvo aktu uzlabojumi, kas būs salāgoti ar jaunākajiem zinātniskajiem atzinumiem, atvieglos ieviešanu un apmierinās sabiedrības gaidas. EK ir izvirzījusi ambiciozu mērķi labturības jomā “nē būriem”. Cūkkopības un Putnkopības nozaru eksperti no visām dalībvalstīm ir ļoti nobažījusies par zinātnieku pētījumiem un ietekmi, kādu izmaiņas var atstāt uz nozarēm, ja tiks īstenoti plāni dzīvē. Zemnieki plāno savas investīcijas uz priekšu vismaz 5 gadu periodā. Arī šobrīd KLP stratēģijā līdz 2027. gadam nav šādu investīciju plāna. Turklāt jādome būtu arī par ES ražošanas ekstensifikāciju / samazināšanos un līdz ar to eksporta samazinājumu. ES no eksportētāja var kļūt par 100% importētāju no III valstīm. Secinājums: jāturpina lobija darbs visos līmeņos, jāturpina NVO spiediens uz lauksaimniecības ministriem dalībvalstīs, ES deputātiem, Komisāriem.

Atskaiti sagatavoja eksperte

Dzintra Lejniece